

РЕСУРСИ ТА ДЖЕРЕЛА БІОГРАФІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

УДК 025.31.6+025.4.036

*Олег Миколайович ЯЦЕНКО,
старший науковий співробітник
Інституту біографічних досліджень НБУВ,
кандидат історичних наук (Київ)*

УНІФІКАЦІЯ ВНЕСЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОСОБУ ТИПУ ІМ'Я / ПРИЗВИЩЕ ДО КОМП'ЮТЕРНОЇ БАЗИ ДАНИХ «ПЕРСОНАЛІЇ»

Вивчено проблему внесення даних про особу типу ім'я / прізвище до комп'ютерної бази даних «Персоналії» Інституту біографічних досліджень НБУВ. Розроблено структуру, правила занесення інформації. На прикладах розглянуто різні варіанти імен / прізвищ та їх розміщення у відповідних полях бази даних.

Ключові слова: база даних, уніфікація інформації, Інститут біографічних досліджень.

The problem of introducing personal information of type name/surname into computer database "Personalities" of the Institute of Biographic Researches NLUUV. The structure and rules of introducing information into it are developed. Different variants of names/surnames and their placing in proper database fields are discovered on particular examples.

Key words: database, unification of information, Institute of Biographic Researches.

Изучена проблема ввода личных данных типа имя/фамилия в компьютерную базу данных «Персоналии» Института биографических исследований НБУВ. Разработана структура, правила ввода информации. На примерах рассмотрены разные варианты фамилий/имен и их размещения в соответственных полях базы данных.

Ключевые слова: база данных, унификация информации, Институт биографических исследований.

Інститутом біографічних досліджень Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (далі — ІБД НБУВ) була започаткована база даних (далі — БД) «Персоналії», що є основою для утворення та формування електронного «Українського національного біографічного архіву» [8, с. 22–23].

Проблема внесення даних типу ім'я / прізвище до комп'ютерних БД, утворення на їхній основі авторитетних записів і авторитетних файлів порушуються бібліотечними фахівцями останні два десятиліття. У працях вітчизняних і зарубіжних дослідників О. М. Бруй [1], А. В. Муктепавела [6; 7], Ф. Бурдона [11; 12] та ін. доведена необхідність забезпечення контролю уніфікованих пошукових ознак шляхом утворення та ведення авторитетного файлу особистих імен. У публікаціях Т. Березної та Ф. Буртона [10; 13; 14] надається докладний аналіз зразків записів із практики каталогізації.

Мета статті — розглянути варіанти внесення до БД «Персоналії» прізвищ, імен, прізвицьк, псевдонімів, їх варіантів тощо та представити правила занесення цієї інформації до конкретних полів БД задля її уніфікації та підвищення якості внесених даних, що значно впливає на їхній пошук.

У процесі використання БД «Персоналії» в ІБД НБУВ її структура вдосконалювалася, поповнювалася новими полями і на сьогодні максимально наблизилася до вимог міжнародних стандартів [14] і правил використання подібної інформації в комп'ютерних БД.

Під час опрацювання джерел співробітники ІБД НБУВ відбирають біографічні відомості, зокрема особові дані типу ім'я / прізвище, з метою подальшого занесення їх у відповідні поля БД «Персоналії». При виконанні цих процесів виникали проблеми з розташуванням даних у полях БД, відображенням їх у вихідних формах інформації типу ім'я / прізвище та подальшим пошуком введених даних.

Під прізвищем ми маємо на увазі «найменування особи, набуте при народженні або вступі до шлюбу, що передається від покоління до покоління і вказує на спорідненість» [2, с. 959]. Під ім'ям (особовим ім'ям) ми розуміємо «юридично зафіксоване слово, за допомогою якого (разом з формою по батькові та прізвищем) здійснюється індивідуалізація особи» [3, с. 148]. Під прізвицьком — «найменування, яке іноді дається людині (крім справжнього прізвища та імені) і вка-

зує на яку-небудь рису її характеру, зовнішності, діяльності, звичок» [2, с. 959].

Більшість особових даних типу ім'я / прізвище мають звичайний вигляд («простий випадок») — ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ, або ПРИЗВИЩЕ та ІМ'Я. Питань при введенні цієї інформації до БД та її відтворенні не виникає. Вони з'являються у так званих «складних випадках», коли особа крім основного (головного) імені / прізвища мала: їхні варіанти (написання прізвища чи імені відмінні у різних джерелах), зокрема іншими мовами; прізвиська; псевдоніми; криптоніми тощо. Саме з цими записами виникали проблеми щодо коректного розміщення даних у БД і правильного відтворення їх на екрані та у вихідних формах.

Для вирішення цієї проблеми при побудові структури БД «Персоналії» використана технологія введення даних типу ім'я / прізвище, запозичена зі стандарту *UNIMARC / AUTHORITIES* [14]. Суть цієї технології полягає у створенні в одному записі низки полів, за допомогою яких забезпечується внесення будь-яких варіантів імен / прізвищ, які можуть існувати в природі. Це поля: **«Головне ім'я»**, **«Варіанти імені / прізвища»**, **«Ім'я / прізвище іншими мовами»**. Зазначені поля містять підполя: *«Індикатор»*; *«Початковий елемент введення»*; *«Інші елементи, крім початкового»*. Нижче на прикладах розглянемо призначення цих полів і правила внесення до них інформації.

Поле «Головне ім'я» — умовне поняття, що містить прізвище та ініціали, або прізвище та ім'я, або прізвище та ім'я й по батькові, або псевдонім, або особове ім'я чи прізвисько в якості прізвища, для якого встановлено статус головного імені / прізвища. За інформацією цього поля визначається розташування імені / прізвища особи в алфавітному ряду (сортованих списках). «Головне ім'я» може мати лише одне значення (тобто, поле не повторюється).

Підполе «Індикатор» — це форма представлення інформації для редагування. Індикатор визначає спосіб введення імені особи. Існує два значення поля — «Ім'я» та «Прізвище». «Ім'я» означає, що інформація до підполя «Початковий елемент введення» внесена як особове ім'я або у прямому порядку. «Прізвище» — ім'я особи вводиться під прізвищем.

Ось як виглядають варіанти з прикладами занесення даних.

Ім'я особи вводиться під особовим ім'ям або
у прямому порядку

Варіанти:

ІМ'Я
ІМ'Я ПО БАТЬКОВІ
ІМ'Я ПРИЗВИСЬКО (ЕПІТЕТ)
ІМ'Я ІМ'Я ІМ'Я (*китайські та інші східні імена*)

Приклади:

«Головне ім'я. Індикатор»	ім'я
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Володимир
«Головне ім'я. Індикатор»	ім'я
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Ігор Святославич
«Головне ім'я. Індикатор»	ім'я
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Обїдихата
«Головне ім'я. Індикатор»	ім'я
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Авраам бен Іошія Іерушалмі

Ім'я особи вводиться під прізвищем

Варіанти:

ПРИЗВИЩЕ ІМ'Я ПО БАТЬКОВІ (те саме в ініціальнойній
формі)
ПРИЗВИЩЕ ІМ'Я (те саме ініціали)
ПРИЗВИЩЕ
ПРИЗВИЩЕ(-)ПРИЗВИЩЕ ІМ'Я ПО БАТЬКОВІ (те саме в
ініціальнойній формі)

Приклади:

«Головне ім'я. Індикатор»	прізвище
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Винниченко
«Головне ім'я. Інші елементи, крім початкового»	Володимир Кирилович
«Головне ім'я. Індикатор»	прізвище
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Бєдний
«Головне ім'я. Інші елементи, крім початкового»	Дем'ян

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	О'Коннел
«Головне ім'я. Інші елементи, крім початкового»	Даніель

Деякі іншомовні прізвища з частками при них, засвоєні українською мовою в злитій формі, пишуться разом, хоч у відповідних мовах їх пишуть окремо.

Приклади:

«Головне ім'я. Індикатор»	прізвище
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Дерібас
«Головне ім'я. Інші елементи, крім початкового»	Йосип Михайлович

Поле «Головне ім'я» також містить підполе «*Епітет*» (від грец. ἐπίθετον — додаток) — художнє означення, що виділяє і образно змальовує якусь характерну рису чи ознаку людини, викликає певне емоційно-оцінне ставлення до неї [5, с. 66]. Епітет інакше називають образним або поетичним означенням, наголошуючи в такий спосіб його протилежність логічному означенню особи, завдання якого полягає, зокрема, в тому, щоб конкретизувати уявлення про неї.

Приклад:

«Головне ім'я. Індикатор»	ім'я
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Андрій
«Головне ім'я. Епітет»	Первозванний

При використанні підполя «Епітет» значення підполя «Індикатор» має бути — «Ім'я».

Поле «Варіанти ім'я / прізвища» — видозміни імені / прізвища особи, псевдоніми, криптоніми тощо. Структура та правила введення інформації аналогічні поданим вище для поля «Головне ім'я», крім підполя «Категорія», що має такі значення: «Варіант», «Дівоче», «За чоловіком», «Помилкове», «Псевдонім», «Світське», «Справжнє», «Чернече».

Варіант — варіант імені / прізвища подається в тексті за головним ім'ям / прізвищем, виділяється дужками і не має ніяких супутніх слів.

Приклади: приклад варіанту прізвища

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Бурнас
«Головне ім'я. Інші елементи, крім початкового»	Андрій

«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	варіант
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	прізвище
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Бурнос

Вигляд у списку — Бурнас (Бурнос) Андрій

приклад варіанту ім'я

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Андрущенко
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Юрій Васильович
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	варіант
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	ім'я
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Марат

Вигляд у списку — Андрущенко Юрій (Марат) Васильович

Дівоче — прізвище жінки при народженні. У тексті подається у дужках із супровідним словом — *дівоче*.

Приклад:

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Бенцаль-Карп'як
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Олена
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	дівоче
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	прізвище
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Сівницька

Вигляд у списку — Бенцаль-Карп'як (дівоче — Сівницька) Олена

За чоловіком — прізвище жінки після одруження, якщо взяла прізвище чоловіка. У тексті подається у дужках із супровідним словосполученням — *за чоловіком*.

Приклад:

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Аннато
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Пальміра
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	Францівна
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	за чоловіком
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	прізвище
	Сєтова

Вигляд у списку — Аннато (за чоловіком — Сєтова) Пальміра Францівна

Помилкове — варіанти імен / прізвищ, представлені у джерелі з помилкою. У вихідних текстах не відображено, зберігається у службовій БД.

Приклад:

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Букиник
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Ісак Овсійович
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	помилкове
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	прізвище
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Букінік

*Псевдонім та / або криптонім*¹ — якщо особа, на яку заведено запис має псевдонім (псевдоніми). У тексті подається з супровідним словом — **псевдонім**.

Примітки

Існують різні способи введення псевдонімів до БД:

1) псевдоніми, що мають вигляд прізвища. Індикатор при цьому має значення — «прізвище».

Приклади:

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Шевченко
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Іван Данилович

¹ Псевдонім (грец. ψευδής — «помилковий» і грец. ὄνομα — «ім'я») — це ім'я, використовуване людиною замість справжнього (даного при народженні, зафіксованого в документах) у тій або іншій публічній діяльності. В західній культурі найчастіше псевдонімами користуються діячі мистецтва. У східних культурах (особливо китайській і японській) ухвалення нового імені при зміні соціального статусу в певні епохи було практично обов'язковим для будь-якої сфери діяльності, — аналогом такого роду обов'язкових псевдонімів у західній культурі можна вважати обов'язкову зміну імені у священників і ченців, особливо, в православній церкві. Проте, називати церковні імена священнослужителів псевдонімами не прийнято [5].

Криптонім — підпис під твором замість імені автора, що не припускає можливості ототожнити її з тією або іншою конкретною особою. Іншими словами — ім'я, розраховане на те, щоб приховати справжнього автора твору. Криптонімом зазвичай користуються при обнародуванні ризикованих в тому чи іншому сенсі творів і/або у тих випадках, коли ці твори з тих чи інших причин відрізняються від тієї творчої діяльності, з якою вже міцно пов'язане справжнє ім'я автора. У разі успіху криптоніми часто розкриваються та перетворюються на звичайні псевдоніми або гетероніми [6].

«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	псевдонім
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	прізвище
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Дніпровський
Вигляд у списку — Шевченко Іван Данилович (псевдонім — Дніпровський)	

2) псевдоніми, подані фразою, що не містить реального імені. Записуються у прямому порядку. Індикатор при цьому має значення — «ім'я».

Приклади:

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Абрам
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Йосип
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	псевдонім
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	ім'я
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Козак Байда
Вигляд у списку — Абрам Йосип (псевдонім — Козак Байда)	
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Лоначевський
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Олександр Іванович
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	псевдонім
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	ім'я
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Комаха
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	ім'я
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Ломака
Вигляд у списку — Лоначевський Олександр Іванович (псевдоніми — Комаха, Ломака)	

3) псевдоніми, що мають вигляд імені. Індикатор при цьому має значення — «ім'я».

Приклад:

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Маковей
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Осип Степановч
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	псевдонім
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	ім'я

«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення» Євмен
Вигляд у списку — Маковей Осип Степанович (псевдонім — Євмен)

Світське — світське прізвище церковного діяча. Подається, коли в поле «Головне ім'я» занесене церковне ім'я особи, на яку заведено запис у БД. Подається у дужках із супровідним текстом — *світське*.

Приклад:

«Головне ім'я. Індикатор»	ім'я
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Іоанникій
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	світське
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	прізвище
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Руднєв
«Варіанти ім'я/прізвища. Інші елементи, крім початкового»	Іван Максимович

Вигляд у списку — Іоанникій (світське — Руднєв Іван Максимович)

Справжнє — справжнє ім'я або прізвище використовується у випадках, коли особа відома під іншим ім'ям / прізвищем або псевдонімом. У тексті подається у дужках із супровідним словосполученням: *справжнє ім'я*, *справжнє прізвище*, *справжнє прізвище та ім'я*.

Приклади:

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Агранов
«Головне ім'я. Інші елементи, крім початкового»	Вульф Йосипович
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	справжнє
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	ім'я
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Володимир

Вигляд у списку — Агранов Вульф Йосипович (справжнє ім'я — Володимир)

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Палій
«Головне ім'я. Інші елементи, крім початкового»	Семен Пилипович
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	справжнє
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	прізвище
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Гурко

Вигляд у списку — Палій Семен Пилипович (справжнє прізвище — Гурко)

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Пеленс
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Джек
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	справжнє
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	прізвище
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Палагнюк
«Варіанти ім'я/прізвища. Інші елементи,крім початкового»	Володимир Іванович

Вигляд у списку — Пеленс Джек (справжнє прізвище та ім'я — Палагнюк Володимир Іванович)

Чернече — використовується у випадках, коли особа відома під власним іменем / прізвищем, але також мала чернече / церковне ім'я. У тексті подається у дужках із супровідним словом — *чернече*.

Приклад:

«Головне ім'я. Індикатор»	прізвище
«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Александрович
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Іван
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	чернече
«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	ім'я
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Алоїсій

Вигляд у списку — Александрович Іван (чернече — Алоїсій).

Поле «Ім'я / прізвище іншими мовами» містить альтернативну форму представлення імені / прізвища іншими мовами. Структура та правила введення інформації аналогічні поданим вище для поля «Головне ім'я» та «Варіанти імен / прізвищ», окрім підполя «Ім'я / прізвище іншою мовою. Кодована сторінка». Підполе має словник із переліком кодованих сторінок мов світу. Після вибору мови вносяться символи у підполе «Початковий елемент введення» з таблиць, які відповідають національним мовам.

Приклад:

«Головне ім'я. Початковий елемент введення»	Аскеназі
«Головне ім'я. Інші елементи,крім початкового»	Симон
«Варіанти ім'я/прізвища. Категорія»	варіант

«Варіанти ім'я/прізвища. Індикатор»	прізвище
«Варіанти ім'я/прізвища. Початковий елемент введення»	Ашкеназі
«Ім'я/прізвища ін. мовами. Кодована сторінка»	чесьська
«Ім'я/прізвища ін. мовами. Початковий елемент введення»	Aškenazy

Вигляд у списку — Аскеназі (Ашкеназі, Aškenazy) Симон.

Таким чином, вирішення проблеми внесення біографічної інформації типу ім'я / прізвище до БД «Персоналії» сприяло розробці в ІБД НБУВ методичних правил до вимог опрацювання та введення даних про особу типу ім'я / прізвище, їх уніфікації (досягається одноманітність введення відомостей, знижується кількість помилок) і розміщення у відповідних полях БД «Персоналії». Дана технологія дає змогу уникнути дублювання даних у БД, зібрати всі варіанти імен / прізвищ щодо однієї особи та інформації щодо неї в одному записі, що, в свою чергу, впливає на проведення ефективного релевантного пошуку за всіма варіантами ім'я / прізвища, псевдонімами, прізвиськами тощо, та на подальше наповнення записів БД біобібліографічним матеріалом.

1. Бруй О. М. Формат MARC 21 для авторитетних даних — методична розробка та впровадження в бібліотеці НаУКМА [Текст] / О. М. Бруй // Наук. записки НаУКМА. — К., 2003. — Т. 22, ч. 1. — С. 129–133.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст] / авт., керівник проекту, ред. В. Т. Бусел. — К. ; Ірпінь : Перун, 2004. — 1425 с.
3. Коваль А. П. Ділове спілкування [Текст] / А. П. Коваль. — К. : Либідь, 1992. — 280 с.
4. Криптонім [Електронний ресурс] // Вікіпедія. — Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BF%D1%82%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%BC>, вільний. — Назва з екрану.
5. Лесин В. М. Літературознавчі терміни [Текст] : довідник / В. М. Лесин, О. С. Пулинець. — К. : Рад. шк., 1985. — 250 с.
6. Муктепавел А. В. Авторитетные файлы предметных рубрик в условиях автоматизированной каталогизации: проблемы создания и ведения : автореф. дис. ... канд. пед. наук / А. В. Муктепавел. — СПб., 1999. — 24 с.
7. Его же. Авторитетный контроль : теоретический и исторический аспекты / А. В. Муктепавел // Предметный поиск в традиционных и нетрадиционных информационно-поисковых системах : сб. науч. тр. / Рос. нац. б-ка. — СПб., 2000. — Вып. 14. — С. 42–51.

8. Попик В. І. Досвід першого десятиліття діяльності Інституту біографічних досліджень НБУВ на тлі розвитку сучасної біографістики [Текст] / В. І. Попик // Укр. біографістика : зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип. 8. – С. 7–26.
9. Псевдонім [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%81%D0%B5%D0%B2%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%BC>, вільний. – Назва з екрану.
10. Создание и пополнение авторитетных файлов: по матер. релиза к системе ИРБИС [Электронный ресурс] / подгот. Т. Березная // LibMarket. – 2010. – #1(15).– С. 1–2. – Режим доступа : <http://matriks-pres.com.ua/index.php/statti/20-irbis-statti/89-sozdanie-i-popolnenie-avtoritetnykh-fajlov>, свободный. – Название с экрана.
11. Bourdon F. Author: Vers une base europeenne de notices d'autorite auteurs [Text] / F. Bourdon, S. Zillhardt // International Cataloguing and Bibliographic Control. – 1997. – Vol. 26, № 2. – P. 34–37.
12. Bourdon F. Name Authority Control in an International Context and the Role of the National Bibliographic Agency [Text] / F. Bourdon // International Cataloguing and Bibliographic Control. – 1994. – Vol. 23, № 4. – P. 71–77.
13. RUSMARC в примерах : учебное пособие для каталогизаторов [Текст]. Ч. 3 : Авторитетные записи / авт.-сост. Т. Л. Масхулия и др. ; Рос. нац. б-ка, Нац. информ.-библ. центр «ЛИБНЕТ» ; под общ. ред. : О. Н. Кулиш, Б. Р. Логинова. – М. : ФАИР-ПРЕСС ; Центр «ЛИБНЕТ», 2005. – 496 с. – (Спец. изд. проект для б-к).
14. UNIMARC/AUTHORITIES: междунар. коммуникативный формат UNIMARC для авторитетных / нормативных записей: пер. с англ. – М., 1994. – 68 с. : табл.

Яценко О. М. Уніфікація внесення інформації про особу типу ім'я / прізвище до комп'ютерної бази даних «Персоналії».

Інститутом біографічних досліджень Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського започаткована база даних «Персоналії», що є основою утворення та формування електронного «Українського національного біографічного архіву». Розглянуто різні варіанти внесення до бази даних «Персоналії» прізвищ, імен, прізвицьк, псевдонімів, їх варіантів і т. ін. Представлено правила занесення цієї інформації до конкретних полів бази даних задля її уніфікації, усунення дублювання даних, підвищення якості пошуку. Узагальнено досвід опрацювання джерел із метою відбору біографічних відомостей (зокрема особових даних типу ім'я / прізвище) українських діячів, які залишили значний слід у світовій та/або вітчизняній історії, науці, літературі, культурі тощо, а також постатей зарубіжжя, котрі зробили вагомий внесок в історію та культуру країни, для подальшого їх занесення у відповідні поля бази даних «Персоналії». Вивчено проблему внесення даних про особу типу ім'я / прізвище до комп'ютерної бази даних «Персоналії» Інституту.

Розроблено структуру, правила занесення інформації до неї. На конкретних прикладах розглянуто різні варіанти імен / прізвищ та їх розміщення у відповідних полях бази даних. Встановлено, що вирішення проблеми внесення біографічної інформації типу ім'я / прізвище до бази даних «Персоналії», сприяло розробці Інститутом методичних правил до вимог опрацювання та введення особистих даних про особу, їх уніфікації та розміщення у відповідних полях бази даних «Персоналії». Розроблена технологія дає змогу проведення ефективного релевантного пошуку за всіма варіантами ім'я / прізвища, псевдонімами, прізвиськами тощо, та на подальше наповнення записів бази даних «Персоналії» біобібліографічним матеріалом.

Ключові слова: база даних, уніфікація інформації, Інститут біографічних досліджень.

Yatsenko O. M. Unification of introducing personal information of type name/surname into computer database «Personalities».

Institute of Biographical Researches of the Vernadsky National Library of Ukraine found database «Personalities», serving as a basis for creating and forming an electronic «Ukrainian national biographic archive». Different variants of introducing surnames, names, patronymics, pseudonyms, their versions and others to database «Personalities» have been considered. Rules of introduction of this information into particular fields of the database are represented for the purpose of its unification, elimination of data duplication, improvement of search quality. An experience of mastering sources is summarized for the purpose of selection of biographical information (in particular, personal data such as name/surname) about Ukrainian figures, who left a significant trace in the world and/or national history, science, literature, culture etc. and also about foreign prominent figures, who made an important contribution to history and culture of the country, for their further introduction into proper fields of database «Personalities». The problem of introducing personal information of type name/surname into computer database «Personalities» of the Institute has been examined. A special structure and rules of introducing information into it have been developed. On specific examples different variants of names/surnames and their introduction into proper database fields are discovered. It is established that solution of the problem of introducing biographical information of type name/surname into database «Personalities» promoted development of methodical rules to requirements of personal information mastering and introduction, its unification and placing in proper fields of database «Personalities» in the Institute. The developed technology permits carrying out an efficient relevant search by all variants of name/surname, pseudonyms, patronymics etc. and supplementing records of database «Personalities» with biobibliographic materials in future.

Key words: database, unification of information, Institute of Biographic Researches.

Яценко О. М. Унификация внесения информации об особе типа имя / фамилия в компьютерную базу данных «Персоналии».

Институтом биографических исследований Национальной библиотеки Украины им. В. И. Вернадского создана база данных «Персоналии», являющаяся основой для образования и формирования электронного «Украинского национального биографического архива». Рассмотрены разные варианты внесения в базу данных «Персоналии» фамилий, имен, отчеств, псевдонимов, их вариантов и т. п. Представлены правила внесения этой информации в конкретные поля базы данных с целью ее унификации, устранения дублирования данных, повышения качества поиска. Обобщен опыт обработки источников с целью отбора биографических сведений (в том числе личных данных типа имя / фамилия) украинских деятелей, которые своей жизнью и деятельностью оставили значительный след в мировой и/или отечественной истории, науке, литературе, культуре и др., а также представители зарубежья, которые сделали весомый вклад в историю и культуру страны, для дальнейшего их внесения в соответствующие поля базы данных «Персоналии».

Изучена проблема внесения данных о особе типа имя / фамилия в компьютерную базу данных «Персоналии» Института. Разработана структура, правила внесения информации в нее. На конкретных примерах рассмотрены разные варианты имен / фамилий и их размещения в соответствующих полях базы данных. Установлено, что решение проблемы внесения биографической информации типа имя / фамилия в базу данных «Персоналии» способствовало разработке Институтом биографических исследований методических правил к требованиям к обработке и введению личных данных, их унификации и размещению в соответствующих полях базы данных «Персоналии». Разработанная технология позволяет проводить эффективный релевантный поиск за всеми вариантами имени / фамилии, псевдонимами, прозвищами и т. п., и на дальнейшее наполнение записей базы данных «Персоналии» биобиблиографическим материалом.

Ключевые слова: база данных, унификация информации, Институт биографических исследований.